

Kansantaloustieteellisten tutkimusten löydettävyyttä

Vesa Kanniainen

Jussi Heikkilän (2019) informatiivinen artikkeli suomalaisen kansantaloustieteen noususta kansainväliset kriteerit täyttävälle tasolle on hienoa luettavaa. Vanhemman sukupolven edustajana saanen esittää muutaman havainnon artikkelin löydöksistä.

Jo eläköitynyt tutkijapolvi ei kuulunut internet-maailmaan. Osa sen kansainvälisistä julkaisuista ei siten näy niillä foorumeilla, jotka on luotu verkkoaikana. Oma sukupolveni suoritti jatko-opintoja aikana, jolloin tieteellisiin aikakirjoihin tutustuminen oli satunnaista ja konferenssiin osallistuminen rajoittui yhteen tai kahteen kertaan vuodessa. 1970-luvulle sattuneet kansantaloustieteen suuret vallankumoukset, kuten peliteorian ja informaatioteorian tuleminen, eivät voineet omaa sukupolvea siksi tavoittaa kuin viipeellä. Osa vanhemman sukupolven tutkijoista kuitenkin pääsi vierailijoiksi USA:n huippuyliopistoihin ja sen kiikkeän tutkimusvirran imuun. Kun esimerkiksi perinteinen makrotalousteorio jo teki kuolemaa, tutkimuksellinen kiinnostus oli suunnat-

tava toisaalle. Osasta tuli taloustieteen kymmenottelijoita.

Heikkilä on kiitettävästi koonnut suomalaisia tutkimuksia tieteellisissä aikakauslehdissä. Hän on jättänyt pois emeritusprofessorien julkaisutoiminnan. Ehkä heidänkin työnsä olisi kuitenkin voitu sisällyttää tutkimusaineistoon. Heissä on useita tutkimuksellisiin ansioihin kansainvälisesti yltäneitä, vaikka heidän julkaisunsa eivät näy Heikkilän taulukossa 4. Esimerkiksi yritysrahoituksen teoriaa käsittelevästä artikkelista (Kanniainen ja Keuschnigg 2003) Google Scholar löytää 353 ja Scopus 140 viittausta. Toisesta samaa aihepiiriä käsittelevästä artikkelistani (Kanniainen ja Keuschnigg 2004) Google Scholar löytää 279 ja Scopus 117 viittausta.

Nämä olisivat sopineet taulukkoon 4. Viittausten lukumäärä toki riippuu siitä, kuinka laaja tai suppea kyseessä oleva tutkimusalue on. Jos tutkimusalueella on hyvin rajallinen määrä tutkijoita, kaikki viittaavat toisiinsa. Näin he voivat saavat viittausten määrän kor-

keaksi. Yllä mainitut viittaukset omiin artikkeleihini myös heijastenevat tätä. Historian kirjoittajia varten Heikkilän taulukkoa 4 olisi ollut tarkoituksenmukaista täydentää oman ikäluokkani tutkijoilla jo siitäkin syystä, että he eivät voineet astua opetuskursseilla täytettyyn valmiiseen pöytään, vaan loivat tutkijanuransa pitkälti itseopiskelun kautta. Muun muassa ainakin seuraavien aikalaisteni työt olisi ollut aiheellista noteerata taulukossa 4: Pertti Haaparanta, Erkki Koskela, Tapio Palokangas, Mikko Puhakka, Risto Sullström, Matti Tuomala, Matti Viren, Yrjö Vartia ja Johan Willner.

Haluaisin vielä täydentää historiallista näkökulmaa edesmenneen Professori Pentti Pöyhösen tapauksella. Hän oli ensimmäinen ekonometrian edustaja Suomessa. Hän kehitti ajatusta siitä, että Newtonin gravitaatiomallin perusideaa voisi yrittää soveltaa kansainvälisen kaupan teoriaan. Muistan, miten nuorina väitöskirjatutkijoina suhtauduimme Pentti Pöyhösen ajatukseen hyvinkin väheksyen. Kiintoisaa onkin ollut havaita, että hänen julkaisuunsa kaupan gravitaatiomallista yhä viitataan kansainvälisen kaupan tutkijoiden julkaisuissa. □

Kirjallisuus

- Heikkilä, J. (2019), "Taloustieteellisen tutkimustiedon löydettävyys ja avoimuus Suomessa", *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 115: 128–152.
- Kanniainen, V. ja Keuschnigg, C. (2003), "The optimal portfolio of start-up firms in venture capital finance", *Journal of Corporate Finance* 9: 521–534.
- Kanniainen, V. ja Keuschnigg, C. (2004), "Start-up investment with scarce venture capital support", *Journal of Banking & Finance* 28: 1935–1959.